

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Javni zbor kranjskega obrtniškega društva

dne 23. julija.

(Konec.)

Tajnik obrtniškega društva gosp. M. Kunc predlaga v imenu upravnega odseka sledečo rezolucijo:

1. Obligatorične zadruge naj se v smislu 7. pogloblja obrtnega reda od leta 1859. obdrže in reorganizujejo in sicer samo za samostalne obrtnike.

Kdor hoče pričeti obrtnijo, mora na postavno določeni način dokazati, da se je iste redno izučil in kot delavec več let praktično izkusil.

3. Vrejenja reda in pogodeb mej obrtnimi učenci naj se popolnem prepustijo zadrgam.

Prepiri mej delodajalcem in delavcem naj se poravnajo v razsodiščih, katera jednakovo volita obe stranki.

4. Kdor izdeluje obrtna dela, naj se postavno zaveže, da svoje izdelke pripozna in na iste, če je mogočno, pridene svoje ime in naslov.

5. Krošnarstvo (havziranje) naj se po mestih in trgih popolnem odpravi ter dopušča samo za oddaljene samotne kraje.

Potovalne kupčije z obrtnimi izdelki, naj se naznajajo pod katerim koli imenom, strogo naj se prepovedo.

6. Delo po kaznilnicah, katero krati zaslužek obrtnikom, naj se popolnem odpravi.

7. Za razdelitev davka naj se napravijo partitične komisije, v katerih bode erar, kakor davkoplăčevalci zastopani jednakomerno. Potrebno pa je za povzdigo obrtnike, da se temu stanu bremena zlajšajo in primerno naložé po načelu rasočega dohodinskega davka onim, kateri imajo večje dohodke.

8. Priporoča se osnovanje bolnišnih, invalidnih,

kakor tudi vdovskih in sirotinskih blagajnic pod nadzorstvom in s podporo vlade.

9. Volilna pravica naj se razširi na vse davkoplăčevalce.

10. Slavni državni zbor se naprosi, da, kadar se zopet snide, kakor hitro mogoče obravnava obrtniško postavo in se pri rešitvi ozira na izražene želje obrtnikov.

Gospod Kunc kot poročevalec odseka pravi:

„Slavni zbor! Praktičen in vsem dvomljivim nakanom neprijazen obrtnik naprej pomisli, ali ima pričakovati od denašnjega obrtnega gibaja tudi kaj koristi, in ker so obrtniki, kakor se od vseh stran ječe, skraj obupali, da bode za nje še kaj rešitve, da se bodo vender kdaj njih od dne do dne siabeje razmere zboljšale, je gotovo potrebno, da previdni in nesetični obrtniki, ki niso v prvej vrsti koristolovci, poskušajo oživeti zaupanje in samosvest mej obrtniki, kajti stanu, kateri se sam zapusti, nij mogoče več pomagati. Obrtniki imajo še nekaj zaupanja v boljšo prihodnost, akoravno so uže izgubili mnoge obrtne pozicije, nekoliko zarad neugodnih okoliščin, nekoliko vsled lastne malomarnosti.“

In to zaupanje stavijo v zdanju vlado, katera je po dolgem, už obupu se bližajočem trpljenju in čakanji obrtnikov začela predlagati postavne načrte, ki se ozirajo na blagor ljudstva, in ker je videti, da ima zdanja vlada trden namen, braviti zadnje še dihajoče ostanke obrtnega srednjega mešanskega stanu popolnega propada, katerega mu je namenila prejšnje vlade tako zvana „liberalna“ sistema.

Država neče več rok križem držati, ko vidi, kako se razširja sleparska industrija, uvedena po ždovskih bogataših, kateri brezvestno vporabljajo vsa nepoštena sredstva, da uničijo poštenega obrtnika in oškodijo neprevidnega kupovalca. Poštene, sočidne obrtnike se obrtniku nij treba batiti, bojevati pa se mora napram dopuščenemu in nedopuščenemu sle-

parstvu, katero pod znakom prostosti tlači in podira ljudsko blagostanje.

Jaz navajam v potrdilo svoje trditve le, kako se plazijo v Ljubljano havzirarski židi, kateri občinstvu po hišah, v stanovanjih silijo ure na obroke po tako neznačnih cenah, da se jim posreči odriti slabo blago, mej tem ko drugi jednaki sleparji zopet drugo blago le na videz in navlašč za sleparje už izdelano prodajajo po tako nizkih cenah, da tisti, kateri kupi prvikrat, še le pozneje izpoznati zamore, kako bil je osleparjen. In jednakih slučajev bi navel lehkovo v vseh strokah obrtništva. Pošten obrtnik se nij in se ne bo nikdar poprijel jednakih židovskih sleparskih običajev, ker mu poštenje tega ne dopušča, a oškodovan in osleparjeno občinstvo bode moralno se še mnogo vežbati v tej slepariji, da bode konečno uvidelo da je in bode od jednakih prodajalcev osleparjeno.

Ako se zatrjuje, da je to prostost kupčije, se mi zahvaljujemo za tako prostost, in naloga države je, da takim sleparskim pijavkom nit življenja, kajti je hitro mogoče, prestriže.

Dolžnost tedaj in vidni dobiček je za obrtniški stan, da zdanju pravično in skrbno vlado z vsemi močni in povsod podpira, in ob jednem ne preneha svojih prošnjih ponavljati, dokler bodo rešene glavne težnje.

Več kot dvajsetletna skušnja nam svedoči, da bivša tako zvana liberalna stranka nij za razvoj in korist male obrtnije storila ničesar, temveč je ono še ovirala, in ostanki liberalne stranke v državnem zboru se zdaj napenjajo sle, da bi spravili načrt obrtniške postave do propada, in da bi s tem obrtniškemu stanu napravili neizmerno škodo.

Zato morajo avstrijski obrtniki, ki žele res zboljšanja svojega stanu z vsemi silami stati za zdanju vlado, jo vskdkr in povsod podpirati, da bode zmogla vztrajati, kajti če pada denašnji vladni

LISTEK.

Le hitro, le hitro!

Črtica iz življenja, spisal S.

„Bog Te sprimi, Mijo, kaj pa Tebe prinese semkaj?“ pozdravi me sonoren glas in ko povzdignem oči, stoji pred menoj nekdanji sošolec, zdaj duhovnik Josip M.

„Zdravo, zdravo! Prišel sem po opravilih, kaj pa Ti tukaj?“ odvrnem jaz.

„Jaz župnikujem v tej vasi uže pet let. Da, pa kaj bova tu stala, pojdi z menoj v farovž, tam se kaj pomeniva, saj si denes vender moj gost!“

Rekši pr me me pod pazduho in vede v prijazni farovž, ki stoji v ozkej dolinici na malo vzpenem holmu, pod katerim se vije znana in mnogo opevana reka.

Kmalu sva sedela pri mizi v živahnem razgovoru, ki se je vrtel mnogo o spominu nekdanjih lepih dijaških let in veselih ur, katere sva nekdaj prezvela vkupe. Počasi prešla je govorica na najine zdanje razmere, in ko sem v tej zadevi glede svoje

osobe vstreget radovednosti prijatelja Josipa, pričel sem izpraševati tudi jaz ter delati svoje opazke.

„Čim delj premišljam,“ povzel sem besedo jaz, „Tvoje zdanje stanje, tem bolj se prepričujem, da si dobro ukrenil, ko si šel v bogoslovje. Zdaj imam najlepše življenje. Stanovanje lepo in ravno toliko vzvišeno, da imam prost razgled po dolini; okolo farovž pa, kakor ovčice, bele hiše Tvojih faranov, železnica blizu, dohodki povoljni in, kar je glavna reč, Ti živiš mej hribovjem, to je veliko vredno. Jaz vsaj sem na vsem svojem potovanju naše! v gorah najbolj čvrst a najmenj pokvarjen narod, tu so še poštenjaki doma.“

„Da, da,“ odgovori Josip, „a tudi hribovec imajo svoje muhe.“

„Pa vender ne tolikih, da bi komu grenile življenje,“ opomuim jaz.

„Tega baš ne, a vender take hribovske muhe spravijo človeka ob dobro voljo, ako se jim ne ustavi o pravem času.“

„Na primera, — prav radoveden sem.“

„Moj prednik, ki je od tu odšel na boljšo župnijo, rekel mi je pri odhodu: Vse bi bilo tu prav, a tam gori pri sv. Lenartu — to je moja najdaljša

in najtezavnejša poddržnica, nad dve dobri uri hoda — imajo kmetje to čudno razvado, da pri vsakej še tako neznačnej priliki pošljejo po gospoda in njih ga skoro tedna, da bi ne moral tja gori. Vesel sem, da mi odslej tega ne bode več treba, studilo se mi je uže.“

„No, je li res tako, pa zakaj?“ posežem mu v govor.

„Da, bilo je, pa zdaj nij več,“ odgovori Josip.

„Kako to, povej, povej!“

„Pritožba mojega odbajajočega prednika mi nij šla iz glave. Tu mora biti nenavaden uzrok, mislim si, kajti hribovci so navadno jako trdni, nikjer drugod tega nij, od kod ravno pri sv. Lenartu ta razvada? Povprašujem, pozvedujem in kmalu sem dobil rešitev tej zastavici. Mežnar tam gori dobi za vsak pot, kadar gre po gospoda, tri dvajsetice. Mož rad pije žganje in zdaj si lebko raztolmači, zakaj bodi tako često po gospoda.“

„Razumem. In ti nijsi tega odpravil?“

„Da, sem, sem in prav brzo, čuj, kako.“

„Tretji dan, ko sem nastopil to župnijo, imel sem mašo pri sv. Lenartu. Stopaje po slabej in strmej kozjaj stezi, ki drži gori, preveril sem se, da je bila nevolja mojega prednika opravičena, kajti

sistem, potem se tadi v tem padci pokopane vse nade obrtniškega stanu in veselili se bodo le največi sovražniki in škodljiveci obrtniškega stanu. Ne budem na drobneje premišljeval in razgovarjal po sameznih točk naše nasvetovane resolucije, le nekaterih hočem nekoliko obširnejše omeniti. Posebno bi priporočal skrbi gg. državnih poslancev in v tej vrsti g. Klunu odpravo obrtnega dela po kaznilnicah in posilnih delavnicah, da bi to krepko podpirali ob ugodnej priliki. Nij je stvari, o katerej bi tukajšnji obrtniki in delavci uže toliko let govorili, sklepali, tožili in prosili, kakor ravno ta.

Kamen bi se skoro omajal, le ta stvar ne najde povoljne rešitve. Kaj je temu uzrok, se ne ve. Trdi se od jedne strani, da se ne ve, kaj bi kaznenci, ako se odpravi pri njih obrtniško delo, potem delali. Dosti se je uže stavilo nasvetov v tem oziru. A jaz ne budem nobenega nasveta stavl, kaj naj kaznenci delajo, to ima izumiti v prvej vrsti le vlada sama. Konstatujem le, da, ako bi se obrtno delo po kaznilnicah ljubljanskih odpravilo, bi imelo stalno delo in dober zasluzek najmenj 20 malih obrtnikov več ko zdaj v Ljubljani in najmenj 200 delavcev. Vprašam pa tudi, ali je pravično, da mej toljimi mesti v Avstriji, ki nijmajo kaznilnic, ali v katerih se rabijo kaznenci za druge namene, bi morali ravno ljubljanski obrtniki prenašati to tako škodljivo konkurenco v jedno mer, katera je v ljubljanskem mestu, ki nijma posebnega prometa in je v kupičiskem in obrtuiškem oziru navezano skoraj le na lastno potrebo, še toliko bolj škodljiva, ker krati obrtnikom še tisti mali zasluzek, na kateri bi zamogli računati s sigurnostjo. Če mora Ljubljana trpeti, naj trpe še druga mesta, ne pa samo obrtniki ljubljanski, kajti gotovo je, da za take naprave je Ljubljana najmenj umesten prostor.

Tudi havziranje in popotne kupčije z obrtnimi izdelki mnogo škodujejo stalnemu obrtniku, ker ti krošnjari prihajajo ravno tedaj, ko bi imel obrtnik, ki je tudi za slabeje čase davek plačeval, kaj služiti.

Veliko pritožeb je bilo pri razpravi v društvenem odboru tudi slišati o razmerah zaradi davka. Marsikater obrtnik, ki nijma skoraj nič lastnega premoženja in dela le z zaupanim denarjem, da si prisluži skromen kruh, plačuje več davka kot kapitalist, ki živi ob svojih rentah.

Jaz bi lehko navel krojače, čevljarje itd., o katerih bi nikdo ne mislil, da plačujejo po 100 do 200 gld. dohodninskega davka.

Konečno priporočam gorko g. državnemu poslancu težnje obrtniškega stanu, obrtnikom pa kličem, naj se zjedino, da vsaj še to malo obdrže v svoj in blagor države!

Zbor z živahnimi dobro-klici odobri govor poročevalca g. Kunca in potem se sprejmo vse točke resolucije jednoglasno.

Predsednik g. J. N. Horak se potem zahvali

celo jaz, ki sem, kakor veš, trden hodec, bil sem vesel, ko sem dospel na vrh. Po končanem opravilu govoril sem malo s ključarji, potem pa se vrnil domov, kamor sem dospel malo pred poludne. Jedva sem se preoblekel, kar stopi mežnar od sv. Lenarta v sobo. Zagledavši ga, sem uže vedel, kaj hoče, vendar ga vprašam:

„No, kaj pa Vi?“

„Po njih sem prišel. Dobovičnici je tako hudo, prosim, da bi takoj šli, ker je sila.“

„No, če je sila, tedaj pa le hitro,“ reklo sem jaz in ne čakaje niti na obed, bil sem v par trehnutkih v redu in kmalu odrinila sva z mežnarjem. Ko stopiva čez prag, mu rečem: „Le hitro, le hitro!“ in začela sva stopati malo hitreje. Ko pa prideva k rebri, začne mežnar vbirati prav počasne korake. A jaz mu velim zopet: „Le hitro, le hitro!“ in tako sem vzpodbjal njegovo počasnost vso pot, vedno ponavljaje mu: „Le hitro, le hitro!“, ker sem mislil, da je nevarnost res istinita in velika. Bil sem mu vedno trdo za petami in parkrat, ko je stopil počasneje, stopil sem mu celo nehotoma na pete, kar je še bolj pospeševalo hitro hojo. Možiček hodil je, kar je mogel, proti vrhu je uže močno pešal, a jaz

g. Klunu za trud in predlaga, da bi se izrekla zahvala zboru državnemu poslancu grofu Belcrediju kot poročevalcu obrtniškega odseka in g. Löblichu. G. Klun nasvetuje še pl. Zallingerju, načelniku obrtniškega odseka. Zbor sprejme oba predloga. Konečno zakliče gosp. Horak deželnemu predsedniku g. Winklerju v imenu obrtnikov zato, ker pospešuje mir v deželi, trikrat „slava“, čemur zbor navdušeno pritrdi, in zbor se konča.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. julija.

Nemška opozicija se nič kaj zadovoljno ne izraža o obravnavah **deželnih zborov**, tako goriškega, štajerskega in tirolskega. Vse premirno vršilo se je našim nemškim srditežem! Grof Coronini je odpadel od vere, ker je v goriškem deželnem zboru glasoval za predlog dra. Tonklija, naj bi se razširila — horribile dictu! — volilna pravica. V Tirolih pa je bilo krivovercev še več: „liberalci“ in pa „klericalci“ sklenili so mej soboj celo nekakšen kompromis glede volilne reforme v dr. Tonklijevem smislu. In v štajerskem deželnem zboru jim pa to ni bil po volji, da je poslanec Herman govoril premalo. „Neue Freie Presse“ se jezi zborg tega. To nič čudnega pri našej opoziciji, ki hreneni le po „Hetz“u, ki neti le politične in narodnostne prepire in ki naperja vse svoje orožje proti Taaffejevevljavi samo za tega delj, ker ta vlada, zvesta poslušnica presvetlega našega cesarja, želi napraviti mir v avstrijskih narodih.

Kakor pred dvema mesecema na zdravniškem shodu v Pragi, tako poudarjalo se je **česko-poljsko in slovensko prijateljstvo**, te dni na shodu učiteljev v Kolomiji. Prof. Soleski, napisil je, kakor pripovedujejo poljski časopisi, „napredku česko-poljske vzajemnosti“; koncem tega nazdravljenja, ki je vzbujalo kipečo navdušenost, zagodila in pela se je pesen „Kde domov můj?“. Omenjalo se je tudi poljsko-rusinskih razmer, govoril je gospod Koblanski. „Sto in sto let, dejal je, prepirajo se Poljaki in Rusini, in vendar če se nam je ohraniti, mora nam biti tudi jasno, da so ti prepiri škodljivi in nepotrebeni. Mi moramo delati združenimi močmi za namene, ki so nam skupni, in zato ne gre brez lepega sporazumljenja. Prva naloga učiteljem budi, uže v mladini cepti ljubezen do prijateljstva in vzgojiti bratovskega duha mej obema narodoma.“ — Veseliti se nam je vsacega pojava, ki govoril o mejsobojnej ljubezni slovenskej, a tudi vselej pristaviti, da bi postale take besede tudi meso in dejanje! Slogo, slogo Bože daj!

Vsa Dalmacija in Hrvatska kipi od veselja, da je zmagala narodna stranka v **Spljetu**. Od vseh rod slovanske zemlje došlo je nad sto telegrafičnih čestitek Spljetu in dalmatinskomu narodu. Da naši čitatelji vedo ceniti neizmerno veselje hrvatskega naroda nad to zmago, priobčujemo nekaj s srčno krvjo napisanih besed iz uvodnega članka „Národnega Lista“, izhajajočega v Zadru. Vrli ta list piše v uvodnem članku: „... Poslije pet dugih dana junaka borbe, izbori Splitski danas su svršeni, i, Bogu hvala, svestranom pobedom narodne stranke! Poslije 805 godinā okad je Splitski narod krunio svog hrvatskog kralja u crkvi S. Petra

bil sem mu neprestano za hrbotom s svojim: „Le hitro, le hitro!“ Tresla so se mu kolena, ko sva vsa vnojena prihitela k Dobovičnici, katera je bila sicer v postelji, a nikakor nevarno bolna, kar mi je dalo povod opomniti, da nij tako sila, zlasti, ker sem bil zjutraj uže tu.

„Se ve, da ne,“ pravi ona, „pa mežnar je tako silil in njsem se ga mogla odkrižati, tega sitneza.“

Opravil sem kmalu in šel potem domov, kamor sem popolnem utrujen prišel pozno po polu dne. Odslej bil je mir in mežnar je dejal, kakor mi je ključar pozneje smeje se pravil: „Ta gospod so kakor srna, kar naprej so veleli: Le hitro, le hitro! in če sem le malo počasneje stopal, so mi bili uže za petami. Petkrat so mi na pete stopili. Tri dvajsetice so lepa reč, pa če nij prava sila, ne grem več, škoda!“

In tako je prenehala ta neopravičena po mežnarji upeljana razvada na veliko veselje Šent-Lenartov samih.

V vseh petih letih, kar sem tu, sem pozneje le še dvakrat šel bolnika obhajat tja gori k sv. Lenartu, saj jih v tem času tudi več umrlo nij. Mežnar pa zdaj menj žganja pije.“

na Lučcu, ovo je prvi put, što je on došao do svoje sviesti i otresao sa sebe talijanštinu, koja ga je gušila kroz toliko vjekovā nezasluženog robovanja! — Pod utiskom tako radostnog i zamašitog dogadjaja, zahman će naši štoci čekati, da njim u ovaj čas istaknemo rojeve misli i čustvā, što se ovom sretom prigodom naravno pojavljuju u našem, kô što će u svakom rodoljubnom srdeu. — Nek duboki poznavaoc ljudskog srca odavna je ostavio napisano, da prava ljubav, kô što duboka bol il veliko veselje, nenadjoše još na svetu, u nijednoj azbuki znakove, da ih tumače. Pretrgnuti uzklici na ustnicam, biserna suza na očima, jedva jedvice da mogu raztumačiti jedan najneznatiji dio prvih otajstvenih izraza istinita osjećaja. S toga mi bismo zaludu danas i tražili da u kičenom članku dademo oduška velikoj radosti kojom smo obuzeti s pravog historičnog dogadjaja, kog stvari u nešoj povjesti današnja prenemanita pobeda hrvatštine nad prekomorskim talijanštinom u bielom Splitu. A i netreba: mi ju čutimo, narod ju čuti! — Slava vam Spitski rodoljubi! Najveći i najnadobudniji grad Dalmacije dosad nam mrtav bješe, i eto po vami oživlje; i izgubljen bješe, i nadje se! Slava spasenom Splitu! Slava preporodjenom Splitu! ... Slavna pobeda Splita nek bilježi novo razdoblje u ljepotisim ove dosta izkušane naše zemlje; nek usviesti i stare i nove naše odmetnike! Jur složni mal ne sví u misli neograničene ljubavi prama domovini i svetljou kruni, složimo se sad i u radu i nastojanju za obće dobro! U to ime slava opet preporodjenom nam Splitu! Slava opet vrlim Splitskim Hrvatima!“

Vnanje države.

Na **Bolgarskem** govorilo se je zadnje čase največ o novem ministerstvu. Knez Aleksander se stavil je svoj sovet po svojej volji, ne oziraje se na spomenice, tabore in druge pojave strank, ki si nasprotujejo v Bolgariji. Večji del poklical je nekedenanje konservativne ministre bolgarskega poročenja v kabinet, kateri pa nišče polnoštevilen, ker se bode jedno izprazneno ministersko mesto popolnilo najbrž v jeseni, kadar se knez Aleksander povrne od vojaških vaj. — Generala Kaulbars in Sobolev nijsta prijatelja nobenej bolgarske stranki, ni tej, ni onej. Konservativni „Bulgarski Glas“ prizadeva si mnogo, da bi ju pridobil na svojo stran, obsipa njiju in vse Ruse v Bolgariji z vso prijaznostjo in hvato; ali kadar izprevidi „Bulgarski Glas“, da je ves ta trud zastonj, govoril bode najbrž drugače. Novi vojskini minister general Kaulbars zbral je koj, nastopivši svojo službo, častnike sofiske ter jim v nagovoru obečal posebno varstvo in podporo, če bodo živeli delavnosti in svojemu poklicu; kdor pa bi se mešal v politiko in strankarske intrige, oddstranil ga bode, budi kdor hočeš, iz bolgarske vojske. — Bivši minister naukov dr. Jireček imenovan je predsednikom vednostnega odbora in prvim voditeljem državne knjižnice. — Učeni dr. Jireček dosegel je to imenovanje na svojo lastno prošnjo; koj tedaj, ko sta prišla ruska generala v Sofijo in se je imel sestaviti nov kabinet, spisal je na kneza pismo in prošnjo, naj bi ga poveril s temi službami, in knez mu je izpolnil željo, da si ravno bi ga še na dalje rad imel svojim ministrom za nauke.

Mohamedanski fanatizem praznuje zdaj krvave dneve v **Egiptu** kakor pred šestimi ali sedmimi leti na meji Srbske in Bolgarske. Zapoznala poročila sicer, ali vendar, povedo nam skoraj vsak dan o groznih masakrib kristijanov; zadnjič tekli so zopet potoki krvi v Kafrzeyadu in Damanshuru, in nič več čudnega ne bo, če se zdaj zdaj brzojavi, da je Kajira v plamenih. Zato pa je človeku tesno pri srci, če mora gledati, kako počasi se Angleži pripravljajo za resno delo proti Arabi paši. Zmirom jasneje je, kako je bilo to malo premišljeno, da so Angleži prej začeli bombardirati, predno bi si bili pripravili dovolj vojakov za nadaljnjo vojno. Zdaj so pa sami Angleži v nevarnosti, zdaj pridejo vojaci prepozno na pomoč, ker ta čas padlo je bilo grozno mnogo žrtev, zgoditi pa se še zamore, da pridejo poslednji angleški vojaci v same razvaline in bodo brodili po človeškej krvi, kajti Arabijevih čet moč in zdivjanost cenila sta se vse prenizko, kakor se to čedalje bolj kaže. Vse torej prepozno! Prepozno se je tudi Turčija odločila posredovati. V pondeljek izjavila sta turška poslanka v konferenci, Said in Assim paša, da sultan načelno vzprejema vojaško posredovanje, le da ne pod pogoji, ki mu jih stavijo vlasti. Ali če je to Turčije resna volja, zakaj uže prej tako sklenila nij? Koliko nesreče bi bila odvrnila, a koliko tudi koristila sama sebi? Nij li sultan tak, kot je mnogo pogorelcev, ki spoznajo dobroto zavarovalnic in se hote zavarovati stoprav po tem, ko so uže do tal pogoreli? Stvari pa zdaj tako stojé, da so misli o kacev turškem posredovanju le — prazne marnje.

Dopisi.

Iz litijskega okraja 24. julija. [Izv. dop.] (Naši učitelji.) Vsak pravi rodoljub mora

srčno radovali se, ko vidi, da naša sveta narodna stvar čedalje lepše napreduje. Narodni mestni odbor naše bele Ljubljane, vpeljevanje slovenščine po uradnih pisarnah, navdušene „besede“ in razne veselice čitalnic in narodnih društev po vsej Sloveniji, „zleta knjiga“ pravka zdanjih pesnikov, živahno gibanje v prid „Narodnemu Domu“, ki po dozdanjem vspehu nabir ne bode več ostal le krasna vzvišena ideja, ampak bode v kratkem začel rasti iz tal našega narodnega središča, in še mnogo jednakih veselih prikaznih na obzori Slovenije, nij-li to zagotovilo milejših časov za dragu domovino našo? Le nekaj nam greni splošno veselje, peče nas in boli globoko v srci to, da učiteljski stan vedno še ne more otresti boječnosti svoje ter da se prilizneno plazi pred strupenimi nasprotniki naroda našega, v rečeh celo, ki se šolstva nič ne tičejo. Učitelj, ki poučuje slovenske otroke, ki uživa kruh slovenskega kmeta, on se ponizno uklanja samim željam onih, ki narodu našemu ne privoščijo njegovih pravic, narodne samostojnosti, in vedno še goji skrivši namen ponemčevanja; ne upa si pokazati odločno, da mu bije srce za narod, česar sin je, da mu hoče zvesto služiti do poslednjega izdiha.

Novi dokaz temu je zopet učiteljska skupščina v Litiji z 19. julija t. l., o katerej prinaša „Slovenski Narod“ št. 166 kratek popis. Le pet učiteljev je tedaj imelo pogum glasovati za predlog, da naj se zloglasna „Schulzeitung“ izbacne iz okrajne šolske knjigarnice ter namesti s poštenim našim „Tovarišem“, le pet učiteljev? Vsi drugi so mirno obsedeli ter prihuljeno gledali v tla? Boječi se šibe mogočnega barona višenjskega? In še le predlog, da naj se vsaj poleg ošabne tujke „Schulzeitung“ blagovoljno vzprejme v knjigarno tudi ponižni domačin „Tovariš“, dobil je — komaj menda — postavno večino? In zoper dopis v „Slovenskem Narodu“, ki je oni dan učitelje vzpodbujoval k večjemu odločnosti v narodnem oziru, protestiralo jih bode 28?

Ta bojazljivost učiteljev litijskega okraja mora obuditi srd in gnus v srci vseh slovenskih domoljubov. Kakova bode mladina naša, izročena odgovateljem tacega duha? Tužna nam majka!

Možato in odločno postopanje narodne petorice v litijski šolski skupščini pa zaslubi javno priznanje in odobravauje. Ko bodo napočili časi milejše usode, domovina ne bode pozabila zvestobe naše, pa tudi ne pozabila izdajalstva odpadnikov.

Iz Idrije 25. julija. [Izv. dop.] Veselica, ki jo je priredila naša čitalnica pretečeno nedeljo v prid „Narodnemu Domu“ na g. I. Leskovčevej prisosti, bila je zelo obiskana, ljudstva nabralo se je toliko, da je bilo večno dvorišče skoraj že premajhno. Le naši c. kr. uradniki, budi si katere koli branže, se nas še vedno ogibljejo, se li to godi na višje povelje ali iz kakega druzega uzroka, nam nij jasno. Program se je zvršil vsestransko jako dobro, govor gospoda Hrasta bil je navdušen in z veliko pohvalo vzprejet. Čital se je tudi sledič, nam od ožrega odpora notranjskih rodoljubov došli telegram: „V zavednem, samostojnem, delavnem ljudstvu je naš stalni „Narodni Dom“, naša prihodnost. Živelj jekleni in vztrajni narodni buditev, živilo žilavo in pošteno ljudstvo v Idriji! Živila boljša vseslovenska prihodnost.“ Na to zagromi navdušeno splošno trikratno živijo! Po končanem programu podata se je mladina v zgornje prostore, kjer se je pričel pies, kateremu so sledile navdušene zdravice.

Tako smo se torej zabavali mi tukaj, a na gorah pri sv. Mariji Magdaleni, kjer je bil shod, se je ljudstvo tudi pri kupici poštenega vinca radovalo po svoje. Ali znani izrek pravi, da si žalost in veselje vedno roke podajata in tudi tukaj je moralno to priti, da smo za veseljem kmalu občutili greko žalost.

Včeraj 24. julija opoludne ob 1/41. uri — začuje se žalosten glas zvonu z „Gore“ in zagledali smo strašnim plamenom goreti. Veliko posestvo Lužarjevo se je vnelo, in ker je veter proti Idriji pihal se je v tem hipu tudi Hladnikovo in Remčeve posestvo, ter potem cerkev s stolpom vred, farovž in mežnarjia vnela, in je pogorelo vse do tal. Lužarju zgorelo je 20 goved, hranilnična knjižica in okolo

150 gold. v gotovini. Skupna škoda se ceni na in če bi izdal minister Pražak še nekaj ukazov, ne pomagalo bi nič. Sicer pa moramo reči, da ukaz od 18. aprila ne veli kaj pozitivnega. So li bili naši poslanci z njim zadovoljni, nam nij znano, a reči moramo, da masa našega naroda barem na slovenskem Štajerskem s tem pohlevnim ukazom nij zadovoljna, ker zadovoljna biti ne more, kajti kratijo se mu tako še zdaj njega narodne pravice, kakor so se mu kratile pred izdanjem narodnega ukaza.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnjo številko našega lista zaplenilo je državno pravništvo zaradi uvodnega članka, v katerem bil je govor o ministru Conradu in kamniških frančiškanih.

— (Gosp. prof. Rutar) je hudo obolel za legarjem, a obrača se mu uže na bolje.

— (Vojaki pridejo v Ljubljano) meseca septembra in sicer: 3 batalijoni pešcev Kuhnovev z Dunaja, 4 eskadroni konjikov in baje 2 batalijona lovcev. Naši Kuhnoveci pridejo z godbo. — To novico zvemo iz sicer zanesljivega vira, in v nadiji, da se vresniči, pozdravljamo jo z veseljem, kajti v glavno naše mesto pride zopet več življenja in dohodka. Posebno pa bi radi imeli mej sobo vrle Kuhnovec.

— („Mrtulek“) imenuje se novo najdeni krasni, nad 20 sežnjev visoki slap pri Kranjski Gori, katerega sem obiskal preteklo nedeljo. Čitateljem, ki ga hote iti gledat, poročam naslednje: Voznina iz Ljubljane do Lesec tour in retour stane 1 gold. 60 kr., od Lesec do Kranjske Gore tudi tour in retour 1 gold. 10 kr. V Kranjski Gori priporočam gostilno gospoda A. Hribarja „Na pošti“. Od tod se gre nazaj, po cesti do vasi „Gozd“, ali pa po stranskem, z rudečo barvo po skalah in drevji zaznamovanem potu $\frac{3}{4}$ ure do hriba, potem $1\frac{1}{4}$ ure po zaznamovane stezi v hrib do vodopada. Pot vsakdo lehko najde brez voditelja. Ko bi vender kdo želel izpremljevalca, priporočam „Rogarja“ kot izurjenega voditelja ne le k slalu, ampak tudi na snežnike, za prehod v Trento in v „Luknjo“. Slap „Mrtulek“ je jako lep, vodosnežnico dobiva od velikanske piramide snežnikov „Debelo peč“, „Špik“ in drugih. Ker gre vlak zjutraj ob 7. uri iz Ljubljane in pride ob 10. uri v Kranjsko Goro, je časa do zvečer, ko se vrne ob $6\frac{1}{4}$ uri, dovolj, ogledati si zanimljivi vodopad in lepi kraj. Na zdravje!

Kadičnik.

— (Kegljanje „Narodnemu Domu“ na korist) prične se v Zatičini v gostilnici v „Poličanski“, lastnini g. F. Fortune, v nedeljo 30. t. m. Kegljanje traja do 3. septembra, v kateri dan zvečer ob 8. uri se razdele dobitki. Dobitki so jako krasni: I. dobitek: 3 cesarski cekini; II. dobitek: 10 tolarjev v srebru; III. dobitek: 5 tolarjev v srebru; IV. dobitek: 3 gl. v srebru; V. dobitek: 15 raznovrstnih srebrnih denarjev. Vsi dobitki so v lepih okvirih. Ker je v gostilni g. Fortune izvrstna pijača in jed, pa skrbna postrežba, upati je, da bode udeležba za blagi namen vseobčna.

— (Tržaško razstavo) obišče cesarjevič Rudolf s svojo gospo soprogo zadnje dni avgusta meseca; presvetli cesar pa pride 28. dne septembra v Trst in drugi dan ogleda si razstavo.

— („Tržaški Sokol“) volil si je predsednikom g. J. Vučkovića.

— (Prof. Léger) bival je osem dnij v Zagrebu in podal se predvčeranjim z drom. Daničičem v Beli Grad. Predno je odšel, pozdravili so ga hrvatski vseučiliščniki na kolodvoru goreče. Prof. Léger zahvalil se je mladini v hrvatskem jeziku in izrazil še jedenkrat svoje veselje o hrvatskem našpredku.

— (Razpisane učiteljske službe) v šolskem okraju ljubljanskem: Na Črnučah, 400 gld. na leto in stanovanje; v Št. Juriji, 450 gld. in stanovanje; v Št. Kancijanu, 450 gld. in stanovanje; v Kopanji, 450 gld. in stanovanje; pri sv. Jakobu, 400 gld. in stanovanje; drugega učitelja v Borovnici, 400 gld.; drugega učitelja v Šmariji, 400 gld.; tretjega učitelja s 500 in četrtega učitelja s 400 gld. na štirirazrednici na Vrhni. — Prošnje do 2. av-

zborjšalo, dokler nijmamo glede uradovanja postave,

gusta t. l. na okrajni šolski svet za okolico ljubljansko.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Krško 27. julija. Pri denašnjej občinskej volitvi je g. Viljem Pfeifer zopet voljen za župana, g. Fran Gregorič pa za namestnika.

Dunaj 27. julija. Poslanik angleški in francoski predložila sta danes italijanske vladi ponudbo k sodelovanju (cooperation). Mancini, zagotavlja vzajemno prijateljsko naklonjenost, dokazal je, da je nemogoče izreči se v tej zadevi, dokler mu nij znano mišljenje zastopnikov drugih vlasti pri konferenci.

Carigrad 27. julija. Zastopniki Turčije izjavili so pri konferenci: Porta odločila se je, da pod pogoji identične note pošlje nemudoma vojakov v Egipet. Prvi vojni oddelek odide v par dneh. Porta izreka samo želje glede razpravljanja posamičnih podrobnih vprašanj.

Carigrad 26. julija. Čerkeski častniki, ki so se udeležili zarote proti Arabi paši, odpotovali so včeraj v Aleksandrijo in dobili dva-mesečno plačo kot posebno cesarsko nagrado.

Aleksandrija 26. julija. Kedive imenoval je Omar lufti pašo vojnim ministrom. Pačačni uradnik odpotoval je v Kafreldevar, da izroči Arabi paši dekret, da je odstavljen. Železnica, ki drži v Rosette, pretrgana je mej Abukirom in Ramleh-om. Govori se, da je Arabi odšel v Kajiro in da je Tulba Bey preuzezel poveljstvo vojske.

Poslano

p. n. gospodom narodnim pevcom.

Pri notranjski narodnej slavnosti v Postojini dne 3. septembra t. l. peli bomo skupno tri zbole: „Naprek“, Dav. Jenko; „Ustaj rode“, G. Eisenbut; in „Jadransko morje“, A. Hajdrib.

Vse p. n. gg. vodje narodnih pevskih zborov in posamezne gg. pevce, ki se hočejo dejansko udeležiti omenjene slavnosti, prav uljudno prosim, da se blagovolj, prej ko mogoče za litografiante note gornjih pesnij oglašati pri meni.

V Postojini, dne 10. julija 1882.

Josip Lavrenčič,
blagajnik ožjemu odboru.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem tednu sploh srednje in le za 0.48 mm. višje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 735.78 mm. in je bilo vtorok, sredo in četrtek nadnormalno, v ponedeljek, petek in soboto pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 5.65 mm. nad normalom, je imela sreda; najnižje, za 4.68 mm. pod normalom, p. nedeljek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je znašal tedaj 10.33 mm. Najvišje v vsem tednu sploh, za 6.23 mm. nad normalom, je stal barometer v sredo zjutraj; najnižje, za 5.44 mm. pod normalom, v ponedeljek zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 11.67 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 3.04 mm., je imel barometer v četrtek; najmanjši, za 0.98 mm., v sredo.

Tujci:

25. julija.

Pri **Slonu**: Zebul iz Trsta. — Ekel iz Rudolfovega. — Kaudas, Kaiser z Dunaja.

Pri **Malici**: de Marion z Dunaja. — Aschmann iz Kočevja. — Nataški z Dunaja.

Pri **avstrijskem cesarju**: Rozman iz Rudolfovega.

Umrli so v Ljubljani:

23. julija: Janez Strekel, dimnikarjev sin, 4 meseca, Florijanske ulice št. 24, za božastjo.

V deželnej bolnici:

20. julija: Janez Zaveržen, delavčev sin, za katarom v črevesu.

21. julija: Jožef Kastelic, dñnar, 34 let, za jetiko.

23. julija: Franc Obaha, dñnar, 49 let. Franc Kuhlin, mizar, 27 let, za jetiko. — Gašper Triler, gostac, 57 let, za otrpenjem moči.

V vojaški bolnici:

19. julija: Jurij Černe, pešec, 22 let, za vročinsko boleznijo.

Važno za kmetovalce!

Marsikateremu gotovo v veliko olajšavo prodajajo se tudi na obroke po prav ugodnih pogojih **dobro znanje**.

Lanz-ove

ročne mlatilnice, slamoreznice itd.,

katerih se je v malo letih izdelalo in razpečalo **ogromno število 98 tisoč komadov**, kar je gotovo najboljše spričevalo in priporočilo. — Tedaj na noge! Zdržite se po dva ali več skupaj in ne zamudite ugodne prilike, kajti korist glede dela in časa je tolika, da se kupljeni stroj prav kmalu sam izplača.

Pojasnila in ilustrovane cenike brezplačno razpošilja
zastopništvo in zaloga pri A. Debevcu

v Ljubljani, Rimska cesta št. 19. (448-6)

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE GIESSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

pozname kas najbolje okrepljujuće piće,

I kas izkušan liek proti trajnom kašlu plučevine i

želudca bolesti grkljana i proti měhurnim kataru,

kas i slasticah za (PASTILLEN)

nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlov vari u Českoj).

Hiša št. 25 v Kamniku

v vrtom in hlevom, ki ima v pritličju sobo s kuhinjo, shrambo in dvema kletmi, v prvem nadstropji pa 3 sobe, se takoj **prodaja**. — Natančneje pove opravništvo Slovenskega Naroda. (463-4)

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva **oživljajoče**, zapreči pokončanje zob in odpravi **slab duh** iz ust. I steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno prijubljen, vpliva **zelo oživljajoče** in napravi zobe **blesteče bele**, à 30 kr.

Najnovejše spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let uporabljam Vašo **salicilno ustno vodo** in **salicilni zobni prašek** z izvrstnim vsphem in priporočati ji morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(466-2) Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima **vedno frišna** v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Začetek kupčije.

Jemljem si čast naznajati velečestitemu občinstvu, da sem pričel svoje

trgovino z jermenimi in torbami,

prav trdno in dobro, po ang eških, francoskih in dunajskih oblikah izdelanimi, in dovoljujem si, za prav mnoga naročila priporočati se velečestitemu občinstvu. Popravlja se točno in dobro.

Anton Košir,

(462-4) jermenar in torbar, v Ljubljani, gledališke ulice št. 6.

„JANUS“

vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaji.

Ustanovljena 1839.

Stanje konec 1881. leta:

Zavarovan kapital v 25,151 poličah gld. 403.943
gld. 28,000,000 Izplačanih za l. 1881 . . . gld. 403.943

Rezervi fond . . . 5,188.159 Izplačanihizza ustanovljenja čez „ 7,000.000

Cisti dobiček (100%) razdeli se vsako leto mej članove in za leto 1882. znaša ta

22% letne premije.

V zadnjih 0 letih povrnilo se je po čez 20% premije.

Za naročila priporoča se

glavna agentura za Kranjsko

v Ljubljani, Mestni trg 14, II. nadstropje.

B. Zegner.

Zaloga najboljših

mineralnih vodá.

Carinthia 20 kr., Franc-Josipova 26 kr., Friedrichs-Haller 35 kr., Giesshübler 35 kr., Gleichenberg 25 kr., Haller Jodwasser 35 kr., Karlsbader Mühlbrunnen 40 kr., Kronendorfer 26 kr., Marienbader Kreuzbrunnen 35 kr., Preblauer 20 kr., Rákoczy 22 kr., Selters 30 kr.

Naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju kupila. (451-3)